

HAMMER FLÓRA
(Pázmány Péter Katolikus Egyetem)

Arccal lefelé

Pannonia provincia római kori atipikus temetkezéseinek egyik jellegzetes típusa

Kutatásom során a Pannonia provincia területén eddig előkerült és publikált római kori temetők atipikus jegyekkel rendelkező sírjaival foglalkoztam. Elsődleges célom ezen sírok összegyűjtése, rendszerezése, illetve a rendellenes temetési módok mögött álló okok felderítése volt.

Jelen előadás témájául az egyik legérdekesebb atipikus temetési módot, a hasra fektetést választottam, amely a pannoniai temetők tekintetében a harmadik leggyakoribb. Az atipikus temetkezéseket, a gyűjtőmunkát és a rendszerezést követően, több szempont szerint kiértékeltem. Hipotézisem, mely szerint a temetőn belüli elhelyezkedés, a melléklettel való ellátottság mértéke, valamint az atipikus temetési bánásmódok között kapcsolat áll fenn, többé-kevésbé beigazolódott.

Az atipikus temetkezési szokások magyarázatára viszont csak feltételezéseink vannak. Mivel írott forrás nem ismert ebben a témában, a koncepciók bizonyítása szinte lehetetlen. Számos temetési mód háttérében feltehetően a halott megbüntetése, illetve a lelkek visszatérésének a megakadályozása állt. Ide sorolható a hason fekve történő eltemetés is, amely által a temetést végző közösség egyaránt védhette magát a „gonosz szemtől,” és a halott lelkének a szájon át történő eltávozását – és ezzel együtt visszatérését – is megakadályozhatta.